

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 384 /2012
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Ε' ΤΜΗΜΑ
Συνεδρίαση της 26^{ης} Ιουνίου 2012**

Σύνθεση

Πρόεδρος: Βασίλειος Κοντόλαιμος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Νομικοί Σύμβουλοι: Ιωάννης Τριάντος, Πέτρος Τριανταφυλίδης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Παρασκευάς Βαρελάς, Βασιλική Πανταζή, Βασιλική Τύρου, Κουήν-Τακουή Χουρμουζιάν και Γεώργιος Ανδρέου.

Ερώτημα : Υπό στοιχεία Φ. 951/1/127140/Σ223/15-2-2012 έγγραφο του ΥΠΕΘΑ (ΓΔΟΣΥ, Δ/ση Οικονομικού, Τμήμα Οικονομικής Μέριμνας Νομικών Προσώπων , Γρ. Νομικών Προσώπων).

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν τα Μετοχικά Ταμεία (Μ.Τ.Σ., Μ.Τ.Ν., Μ.Τ.Α.) και οι Ειδικοί Κλάδοι Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων (ΕΚΟΕΜΣ, ΕΚΟΕΜΝ, ΕΚΟΕΜΑ) των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων αποτελούν επικουρικούς φορείς ασφάλισης, προκειμένου να υπαχθούν ή μη στις διατάξεις του άρθρου 44 παρ. 13 του ν. 3986/2011.

Εισηγήτρια : Αγγελική Αναστοπούλου , Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Επί του ερωτήματος αυτού το Ε' Τμήμα του ΝΣΚ γνωμοδότησε ως ακολούθως:

Ι. Στο υπό στοιχεία Φ.951/1/127140/Σ.223/15-12-2012 έγγραφο της Δνσης Οικονομικών της ΓΔΟΣΥ του Υ.ΕΘ.Α. αναφέρονται τα ακόλουθα :

1. Με τις διατάξεις του ν.3986/2011«Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» (Α'-152), θεσπίζεται από 1-9-2011 Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης και παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης των συνταξιούχων των φορέων επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας όλων των υπουργείων, τα οποία χορηγούν επικουρικές συντάξεις, δυνάμει ασφάλισης, η οποία έχει χωρίσει σε υποκατάσταση υποχρεωτικής ασφάλισης σε Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ).
2. Τα Μετοχικά Ταμεία Στρατού, Ναυτικού και Αεροπορίας χορηγούν στους μερισματούχους τους μέρισμα σε περιοδική μορφή (ανά τρίμηνο). Οι ίδιοι μερισματούχοι από τους φορείς των ΕΚΟΕΜΣ, ΕΚΟΕΜΝ και ΕΚΟΕΜΑ αντίστοιχα, λαμβάνουν σε περιοδική μορφή (ανά τρίμηνο) οικονομική ενίσχυση από την διανομή των εσόδων του προηγούμενου έτους.
3. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης με την ΑΠ Φ.3/6/οικ.16125/5059/31-10-11/Υπ.Εργ.ΚΑ σχετική εγκύκλιο του, που απευθύνεται και στους φορείς της προηγούμενης παραγράφου, ζητεί την εφαρμογή του επίμαχου νόμου με παρακράτηση και απόδοση στον υποδεικνυόμενο λογαριασμό του Α.Κ.Α.ΓΕ. (Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών) της ειδικής εισφοράς συνταξιούχων επικουρικής ασφάλισης, αναφέροντας ειδικότερα ότι: «Σας γνωρίζουμε ότι από τη Διαχειριστική Επιτροπή του ΑΚΑΓΕ ανοίχτηκε, σύμφωνα με το άρθρο 44 του Ν.3986/2011, στην Τράπεζα της Ελλάδος Λογαριασμός διαθεσίμων κεφαλαίων υπό τον: ΚΑ.250 139664 (IBAN ΟΗ 87 010 0024 00001000250139664), με την επωνυμία ΑΚΑΓΕ-ΕΕΣΕΑ (Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης). Για το λόγο αυτό παρακαλούμε τα ποσά της Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης που έχετε παρακρατήσει και δεν έχετε αποδώσει, αλλά και αυτά που θα παρακρατείτε εφεξής κάθε μήνα από τις καταβαλλόμενες επικουρικές συντάξεις να αποδίδονται στον παραπάνω λογαριασμό το αργότερο μέχρι το τέλος του επόμενου, από την παρακράτηση, μήνα και να αποστέλλετε ενημερωτικό

σημείωμα στη Δ/νση Οικονομικού της ΓΓΚΑ, στο οποίο θα αναφέρετε το ποσό καθώς και τον μήνα στον οποίο αφορά η παρακράτηση.

Παρακαλούμε να δώσετε εντολή σε όλα τα μηχανογραφικά κέντρα που εκκαθαρίζουν συντάξεις να προχωρήσουν άμεσα στις σχετικές εργασίες σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 44 του νόμου, ώστε εφεξής να παρακρατούνται από τις επικουρικές συντάξεις τα ποσά που αναλογούν.

Για τους μήνες που δεν έχει παρακρατηθεί η εισφορά θα πρέπει να την παρακρατήσετε αναδρομικά.»

4. Στο απόσπασμα του υπ'αριθμ.38/23-11-2011 Πρακτικού του Μ.Τ.Α., το οποίο περιλαμβάνεται στα στοιχεία του φακέλου αναφέρεται η γνωμοδότηση της νομικής του υπηρεσίας, σύμφωνα με την οποία το Μ.Τ.Α. και ο Ε.Κ.Ο.Ε.Μ.Α. δεν αποτελούν φορείς επικουρικής ασφάλισης και γι' αυτό στην περίπτωση τους και συνακόλουθα στα λοιπά Μετοχικά Ταμεία και ΕΚΟΕΜ των Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, δεν τυγχάνουν εφαρμογής οι διατάξεις του άρθρου 44 παρ. 13 του ν. 3986/2011.

Σύμφωνα με τη γνωμοδότηση του Μ.Τ.Α., για τη φύση του Ταμείου ως Οργανισμού ή Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης, κρίσιμος είναι ο τρόπος υπολογισμού της χορηγούμενης παροχής από το ΜΤΑ, αλλά και αυτός των άλλων Μετοχικών Ταμείων των Ενόπλων Δυνάμεων (ΜΤΣ, ΜΤΝ), ο οποίος είναι εντελώς διαφορετικός από την φιλοσοφία που διέπει τους επικουρικούς φορείς των άλλων μισθωτών και ισχύει για όλους τους μισθωτούς της χώρας πλην των στρατιωτικών. Για το λόγο αυτό το ασφαλιστικό καθεστώς του ΜΤΑ, χαρακτηρίστηκε τη σχετική αναλογιστική μελέτη της ICAP, έτους 2008, ως ιδιότυπο και ασυνήθιστο. Οι Μέτοχοι του ΜΤΑ, οι οποίοι ως στρατιωτικοί είναι μόνιμοι δημόσιοι υπάλληλοι, λαμβάνουν την κύρια σύνταξή τους από το Γενικό Λογιστήριο του Κράτους, όπως όλοι οι ασφαλισμένοι στο Δημόσιο και «Μέρισμα» από το Μ.Τ.Α.. Ο τρόπος υπολογισμού του Μερισματος προβλέπεται από τη νομοθεσία του Ταμείου και είναι εντελώς διάφορος του τρόπου υπολογισμού της επικουρικής σύνταξης που χορηγούν τα Επικουρικά Ταμεία των Μισθωτών. Έτσι σε κάθε Μέτοχο του Ταμείου που αποστρατεύεται, απονέμεται κατά τον χρόνο της συνταξιοδότησής του ένας αριθμός μεριδίων που είναι ανάλογος του βαθμού με τον οποίο αποστρατεύεται και για τους αποστρατευθέντας και αποστρατευσμένους από τους έτους 2002 και μετά, του βαθμού του οποίου την σύνταξη λαμβάνει. Συνεπώς, όλοι οι με τις αυτές τυπικές προϋποθέσεις δικαιούνται του ίδιου αριθμού μεριδίων, ο

οποίος παραμένει σταθερός για όλη την διάρκεια καταβολής του «Μερίσματος». Το ύψος του Μερίσματος είναι συνάρτηση του εν λόγω αριθμού των Μεριδίων και της «Τιμής του Μεριδίου», η οποία σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.20 του άρθρου 9 του αν 1988/1939, υπολογίζεται κατ'έτος ανάλογα με τα καθαρά έσοδα και κέρδη του Ταμείου που έχουν πραγματοποιηθεί κατά την αμέσως προηγούμενη οικονομική χρήση. Αρα, καθοριστικός παράγοντας για τον προσδιορισμό του ύψους του χορηγούμενου Μερίσματος, αποτελεί η κατ'έτος υπολογιζόμενη τιμή Μεριδίου. Το σύστημα άμεσης κοινής διανομής των καθαρών εσόδων του φορέα δεν έχει καμία σχέση με τους τυπικούς κανόνες της κοινωνικής ασφάλισης, όπου η επικουρική σύνταξη υπολογίζεται με βάση τις αποδοχές και επιδιώκει να συνεχιστεί στο ίδιο περίπου ύψος το εισόδημα του ασφαλισμένου, όταν αυτός αποχωρήσει από την ενεργό υπηρεσία.

Ενόψει των ανωτέρω, και του ότι το Δημόσιο δεν εγγυάται το ύψος των παροχών του εν λόγω Μετοχικού Ταμείου, ούτε υφίσταται εργοδοτική εισφορά του Δημοσίου ως εργοδότη, προκύπτει ότι το Μ.Τ.Α. δεν είναι Επικουρικό Ταμείο. Έχει γίνει δεκτό δε με την 5761/2009 απόφαση του ΔΠΑ ότι το γεγονός ότι το ΜΤΑ απονέμει στους μετόχους του μέρισμα δεν προσδίδει σ'αυτό το χαρακτήρα οργανισμού επικουρικής ασφάλισης.

II. Διατάξεις Νόμων

A. Στο άρθρο 22 παρ.5 του Συντάγματος ορίζεται ότι: «Το κράτος μεριμνά για την κοινωνική ασφάλιση των εργαζομένων, όπως νόμος ορίζει».

B. Στο ν.2084/1992 «Αναμόρφωση Κοινωνικής Ασφάλισης κλπ» (Α' 165,
)ορίζονται:

Άρθρο 2: «... 4.Φορείς κοινωνικής ασφάλισης: Όλα τα ασφαλιστικά Ταμεία και οργανισμοί που λειτουργούν με τη μορφή ΝΠΔΔ και υπάγονται στην εποπτεία του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Επίσης φορείς ασφάλισης νοούνται τα Ταμεία ή Κλάδοι ή Λογαριασμοί που λειτουργούν με τη μορφή νπιδ, οι υπηρεσίες και κάθε άλλος φορέας ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγούν περιοδικές παροχές ασθένειας ή Εφάπαξ βοηθήματα, εφόσον καταβάλλεται εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος.

Άρθρο 7: «1.Ο στρατιωτικός δικαιούται ισόβιας σύνταξης από το Δημόσιο εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις των επόμενων παραγράφων.2...»

Γ. Στο ν. 3655/2008 «Διοικητική και Οργανωτική Μεταρρύθμιση του Συστήματος Κοινωνικής Ασφάλισης και λοιπές ασφαλιστικές διατάξεις» (Α' 58/2008) και στο άρθρο 149 αυτού, με τον τίτλο «Σύσταση Ασφαλιστικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης Γενεών (Α.Κ.Α.ΓΕ.)» ορίζονται:

«1. Ιδρύεται Κεφάλαιο με την επωνυμία "Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών" (Α.Κ.Α.ΓΕ.), το οποίο εποπτεύεται από τα Υπουργεία Οικονομίας και Οικονομικών και Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας.

2. Σκοπός του Α.Κ.Α.ΓΕ. είναι η δημιουργία αποθεματικών, για την χρηματοδότηση των κλάδων σύνταξης των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ), από 1.1.2019 και μετά, για τη διασφάλιση των συντάξεων των νέων γενεών

3. Πόροι του Α.Κ.Α.ΓΕ. από 1.1.2009 είναι: α. Ποσοστό 10% επί των ετησίων συνολικών εσόδων από αποκρατικοποίηση Δημόσιων Επιχειρήσεων και Οργανισμών.

β. Ποσοστό 4% επί των ετησίων συνολικών εσόδων από το ΦΠΑ.

γ. Ποσοστό 10% επί του συνόλου των ετησίων εισπραττομένων ποσών από κοινωνικούς πόρους από τους Φορείς, Κλάδους ή Λογαριασμούς Κοινωνικής Ασφάλισης, που αναφέρονται στο άρθρο 150 του παρόντος νόμου.»

Στην εισηγητική έκθεση του ανωτέρω νόμου σχετικά με το άρθρο 149, αναφέρεται ότι στο εύλογο ερώτημα των νέων εργαζόμενων, αν θα μπορούσαν να πάρουν σύνταξη, αντικρίζοντας τη σημερινή κατάσταση του Ασφαλιστικού Συστήματος απαντά το μέτρο θεσμοθέτησης του Α.Κ.Α.ΓΕ. (Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών), το οποίο είναι ένα μεγαλόπνοο μέτρο μέριμνας για την κοινωνική ασφάλιση των επερχόμενων γενεών, με γενναιόδωρες εισφορές εκ μέρους της Πολιτείας.

Δ. Στο ν.3986/2011 «Επείγοντα Μέτρα Εφαρμογής Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής, 2012-2015»,(Α' 152/2011) και στο άρθρο 44 αυτού, με τον τίτλο «Λοιπές ασφαλιστικές και συνταξιοδοτικές διατάξεις», προβλέπονται τα ακόλουθα:

«...**13.** α) Από 1-9-2011 θεσπίζεται Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης, η οποία τηρείται σε λογαριασμό με οικονομική και λογιστική αυτοτέλεια, στο Ασφαλιστικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης Γενεών (Α.Κ.Α.ΓΕ.), το οποίο συστάθηκε με τις διατάξεις του άρθρου 149 του ν. 3655/2008 (Α' 58).

Σκοπός του Λογαριασμού είναι η κάλυψη ελλειμμάτων φορέων και κλάδων επικουρικής σύνταξης.

β) Η Ειδική Εισφορά Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης παρακρατείται μηνιαία κατά την καταβολή της σύνταξης των συνταξιούχων των φορέων επικουρικής ασφάλισης, αρμοδιότητας όλων των Υπουργείων, καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Ι.Δ.), τα οποία χορηγούν επικουρικές συντάξεις, δυνάμει ασφάλισης η οποία έχει χωρίσει σε υποκατάσταση υποχρεωτικής ασφάλισης σε Φ.Κ.Α.. Η εισφορά υπολογίζεται στο συνολικό ποσό της σύνταξης και καθορίζεται ως εξής: ι. Για συντάξεις από 300,01 € έως 350,00€ ποσοστό 3%.

ιι. Για συντάξεις από 350,01 € έως 400,00€ ποσοστό 4%...»

Στην εισηγητική έκθεση του νόμου αυτού σχετικά με το άρθρο του 44, αναφέρονται τα ακόλουθα:

Η Πολιτεία, μετά την ψήφιση του ν.3845/2010 «Μέτρα για την εφαρμογή του μηχανισμού στήριξης της ελληνικής οικονομίας από τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ και το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο» (Α '65), ανέλαβε και τη βασική υποχρέωση για τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του ασφαλιστικού συστήματος της χώρας με τη θέσπιση συγκεκριμένων θεσμών και τη λήψη μέτρων δημοσιονομικής προσαρμογής που κατατείνουν στη διαφύλαξη του ασφαλιστικού κεφαλαίου των υπαρχόντων Ταμείων, αλλά και στη συνέχιση της καταβολής, όσο το δυνατόν εξορθολογισμένων συντάξεων. ...Στα πλαίσια αυτά και προκειμένου να επιτευχθεί η περαιτέρω μείωση των επιχορηγήσεων από την πλευρά του κρατικού προϋπολογισμού προς τους φορείς κοινωνικής ασφάλισης και δεδομένης της αναγκαιότητας για τον περιορισμό του ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης, προτείνεται η αναπροσαρμογή της Εισφοράς Αλληλεγγύης Συνταξιούχων στις κύριες συντάξεις και η θέσπιση Ειδικής Εισφοράς Συνταξιούχων Επικουρικής Ασφάλισης, ώστε να εξασφαλισθεί η ομαλή χρηματοδότηση τόσο των φορέων και κλάδων κύριας (όσο) και επικουρικής σύνταξης.

Σκοπός της συγκεκριμένης ρύθμισης (παρ.13) είναι η αντιμετώπιση των ελλειμμάτων φορέων και κλάδων επικουρικής σύνταξης, όπως αυτά θα προκύψουν μετά την ολοκλήρωση των αναλογιστικών μελετών, ώστε να διασφαλίζεται η απρόσκοπτη καταβολή των συντάξεων αυτών.

Ε.1) Στον α.ν. 559/1937 «Τροποποίηση διατάξεων περί Μετοχικού Ταμείου Στρατού» (Α ' 107) ορίζεται στο άρθρο 1 ότι: «Η αποστολή του μετοχικού ταμείου στρατού, αποτελούντος νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου, είναι διπλή: 1) Η οικονομική ενίσχυσις

των μετόχων και μερισματούχων αυτού δια της παροχής: α) μερίσματος εις τους εξερχομένους του στρατεύματος μετόχους του και τας ορφανικάς τούτων οικογένειας, β) προικός εις τας εις πρώτον γάμον ερχομένας θυγατέρας των τε μετόχων και μερισματούχων, και γ) χρηματικού βοηθήματος εφ'άπαξ εις τας απορφανιζομένας οικονενείας των μερισματούχων, και 2) Η άσκησις γενικώς κοινωνικής προνοίας υπερ των μερισματούχων και των μετόχων δια της χορηγήσεως αυτοίς ή τοις οικογενείαις των διευκολύνσεων υπό τύπον : α) δανείων ...β) προεξοφλήσεων των συντάξεων ...» Ακολουθως στο άρθρο 4 ορίζεται ότι : «μέτοχοι του Ταμείου μόνιμοι εν ενεργεία αξιωματικοί και οπλίτες και με αυτούς αντιστοιχούντες και εξομοιούμενοι «τιθέμενοι εις αυτεπάγγελτον αποστρατείαν δι' οιανδήποτε αιτίαν ή απόταξιν μετά συμπλήρωσιν τουλάχιστον δεκαπενταετούς υπηρεσίας... και εφόσον ούτοι δικαιωθώσιν ισοβίου στρατιωτικής συντάξεως, απολαμβάνουσι μερίσματος ίδιου προς τόσα εικοστά πέμπτα του αριθμού των μεριδίων του βαθμού ούτινος θα τύχωσι συντάξεως, όσα τα συντάξιμα των έτη ...». Περαιτέρω, με το άρθρο 1 του ν. 1105/1980 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως της περί Μετοχικού Ταμείου Στρατού Νομοθεσίας», (Α' 299), ορίσθηκε ότι: «Δικαιούχοι μερίσματος τυγχάνουν οι κατά τας ισχύουσας διατάξεις και τας τοιαύτας του παρόντος μέτοχοι του Ταμείου, εφόσον ήθελαν δικαιωθή στρατιωτικής συντάξεως...».

2) Στο ν.5481/1932 «Περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως των διατάξεων του κωδικοποιημένου 2740 νόμου της 21-6-1928 περί Μετοχικού Ταμείου Πολεμικού Ναυτικού» (Α'-203), όπως κωδικοποιήθηκε με το από 21/31 Οκτ.1932 ΠΔ «Περί Κωδικοποιήσεως Νόμων «Περί Μετοχικού Ταμείου Πολεμικού Ναυτικού» (Α' 387), ορίζεται στο άρθρο 1 αυτού ότι: «Το κατά τους μέχρι τούδε νόμους υφιστάμενον και λειτουργούν Μετοχικόν Ταμείον Πολεμικού Ναυτικού, ιδρυθέν δια ..., σκοπόν έχει την κατά τας διατάξεις του παρόντος υλικήν ενίσχυσιν των εν αποστρατεία και ενεργεία μετόχων του και των οικογενειών αυτών και αποτελεί ανεξάρτητον κρατικήν υπηρεσία τελούσαν υπό την εποπτεία του Υπουργού (νομικόν πρόσωπον δημοσίου δικαίου).

Στο άρθρο 19, του όπως στο άρθρο αυτό προστέθηκε εδάφιο με το άρθρο 11 του α.ν. 1005/1937 ορίζεται ότι: «Υπό τον όρον μέτοχοι του Μ.Τ.Π.Ν. κατά την έννοιαν του παρόντος, νοούνται τα πρόσωπα άτινα δικαιούνται κατόπιν αναλόγων και εν τω παρόντι οριζομένων υλικών εις αυτό εισφορών, να τύχωσιν αυτοί και ωρισμένα μελη της οικογενείας των, οριζόμενα εν τω άρθρω 26 των εκάστοτε παρεχομένων ωφελειών. Οι μέτοχοι διαιρούνται εις εν ενεργεία και αποστρατεία. Εις ουδένα δύναται να

αναγνωρισθεί οπωσδήποτε η ιδιότητα του μετόχου του Ταμείου, αν δεν έχει καταβάλει υπέρ του Ταμείου αναλόγους καταβολές κατά τα εν τω Β.Ναυτικών ή Β. Αεροπορία Υπηρεσίαν του». Στο άρθρο 68 του ίδιου πδ ορίζεται ότι : «Μερίσματος δικαιούνται οι εκ της ενεργού υπηρεσίας οπωσδήποτε απομακρυνόμενοι ενεργοί μέτοχοι, εφόσον δικαιούνται συντάξεως εκ του Δημοσίου Ταμείου,...»

Ακολούθως στο άρθρο 44 ορίζεται: Εις τους πόρους του Ταμείου περιλαμβάνονται:

- α) Κράτησις 2% επί του αντιτίμου των εκ του εσωτερικού ή εξωτερικού δ'εργολαβίας ή κατά παραγγελίαν του Υπουργείου των Ναυτικών και του Λιμενικού Σώματος, ή του Εθνικού Στόλου ή της υπηρεσίας των Φάρων , ή άλλης υπό ιδιωτών ή καταστημάτων προμηθευομένων ή χορηγουμένων εις την εν γένει ναυτικήν ή λιμενικήν υπηρεσίαν υλικών, ατμομηχανών ...και λοιπών μηχανημάτων, ...β) Κράτησις 1% επί της αξίας των προμηθευομένων δια ναυπηγήσεις ή αγοράς εν γένει σκαφών ήτοι πλοίων πολεμικών...
- δ) Κράτησις 2% επί των μηνιαίων ενοικίων των δια τας ανάγκας της Ναυτικής ή Λιμενικής υπηρεσίας χρησιμοποιουμένων κτιρίων,...»

3). Στον α.ν. 1988/1939 «Περί Μετοχικού Ταμείου Βασιλικής Αεροπορίας», (Α-414) αναφέρονται:

Άρθρο 1 «1.Ιδρύεται Μετοχικόν Ταμείον Β.Αεροπορίας (Μ.Τ.Β.Α.) εδρεύον εν Αθήναις...3.Σκοπός του ταμείου είναι η οικονομική ενίσχυσις των παράυτων ησφαλισμένων μετόχων και μερισματούχων αυτού, δια της χορηγήσεως αυτοίς διαφόρων παροχών, υπό τας προϋποθέσεις και όρους του παρόντος νόμου, και η άσκησις γενικώς κοινωνικής προνοίας υπερ αυτών, δια της χορηγήσεως αυτοίς διευκολύνσεων, συμφώνως προς τας επόμενας διατάξεις του παρόντος νόμου καθοριζομένων»

Άρθρο 9 «Μερίσματα»: 1) Υπό τον όρον μέρισμα νοείται το κατά μήνα ισοβίως παρεχόμενον υπό του Ταμείου χρηματικόν ποσόν εις τους κατά τας διατάξεις του παρόντος...3) Μερίσματος δικαιούνται οι έκ της ενεργού οπωσδήποτε απομακρυνόμενοι μέτοχοι του Ταμείου οί καθιστάμενοι τη αιτήσει των μερισματούχων αυτού έφ' όσον δικαιούνται ισοβίου στρατιωτικής συντάξεως εκ του Δημοσίου Ταμείου, τα δε κατά τας διατάξεις του παρόντος, πρόσωπα της χηρευούσης οικογενείας του μετόχου ή μερισματούχου έφ' όσον στερηθώσι του δικαιοπαρόχου αυτών διά θάνατον ή άφανείας δικαστικώς βεβαιούμενης και δικαιωθώσι και ταύτα στρατιωτικής συντάξεως εκ του Δημοσίου Ταμείου ...».

ΣΤ. Με τις διατάξεις των άρθρων 8,9 του ν.2448/1996 «Μισθολογικές ρυθμίσεις μονίμων στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού και του Λιμενικού Σώματος (Α'-279) ιδρύθηκε στο Μ.Τ.Σ. ένας ειδικός κλάδος με την ονομασία «Ειδικός Κλάδος Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων ΜΤΣ», προερχομένων από το Στρατό Ξηράς, (ΕΚΟΕΜΣ). Ακολούθως, με τις διατάξεις των άρθρων 29,30 και 31,32 του ν.2913/2001 «Ρύθμιση θεμάτων Μετοχικών Ταμείων Υπουργείου Εθνικής Αμυνας και άλλες διατάξεις» (Α-102), ιδρύθηκε αντίστοιχα σε καθένα από τα Μ.Τ.Α. και Μ.Τ.Ν. ένας ειδικός κλάδος με την ονομασία «Ειδικός Κλάδος Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων Μ.Τ.Α.» (ΕΚΟΕΜΠΑ) και «Ειδικός Κλάδος Οικονομικής Ενίσχυσης Μερισματούχων Μ.Τ.Ν.» (ΕΚΟΕΜΠΝ), προερχομένων αντίστοιχα από την Πολεμική Αεροπορία και το Πολεμική Ναυτικό. Σκοπός των εν λόγω κλάδων είναι η κατ' έτος οικονομική ενίσχυση των μερισματούχων του Μ.Τ.Σ., Μ.Τ.Α. και Μ.Τ.Ν. από τα διάφορα έσοδα, που περιέρχονται στους ως άνω Ειδικούς Κλάδους κατά το προηγούμενο της διανομής έτος. Οι ανωτέρω ειδικοί κλάδοι τελούν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο του Υπουργείου Εθνικής Αμυνας.

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του ν.2448/1996 στον από την προηγούμενη παράγραφο ιδρυόμενο κλάδο περιέχονται οι ακόλουθοι πόροι:

α. Μηνιαία εισφορά των μετόχων του ΜΤΣ των προερχομένων από το Στρατό Ξηράς, ανερχόμενη σε ποσοστό 1% επί των αποδοχών επί των οποίων υπολογίζεται και η μηνιαία υπέρ ΜΤΣ κράτηση. β. Μηνιαία εισφορά των μερισματούχων του ΜΤΣ των προερχομένων από το Στρατό Ξηράς, ανερχόμενη σε ποσοστό 10% επί του καταβαλλόμενου σ'αυτούς μηνιαίου μερίσματος υπό του Μ.Τ.Σ. γ. Κρατήσεις ποσοστού 5% ως κατωτέρω:

1) Επί των ημερησίων αποζημιώσεων εκτός έδρας των στο εσωτερικό ή εξωτερικό μετακινούμενων στρατιωτικών του Στρατού Ξηράς.

2) Επί των οδοιπορικών εξόδων μεταθέσεως των ανωτέρω στρατιωτικών βάσει των εκάστοτε ισχυουσών διατάξεων,

3) Επί των καταβαλλόμενων αποζημιώσεων εξωτερικού εις άπαντες τους υπηρετούντες στο εξωτερικό στρατιωτικούς του Στρατού Ξηράς.

δ. Δωρεές, κληρονομίες και κάθε άλλη από χαριστική πράξη, παροχή προς το ΜΤΣ που γίνονται για ενίσχυση του Μετοχικά Ταμεία.

ε. Εισφορές καθοριζόμενες με απόφαση του ΥΕΘΑ από 1) Κέρδη διαχειρίσεων ιδίων πόρων και εκμεταλλεύσεων του Στρατού Ξηράς (Πρατήρια, ΚΨΜ, Λέσχες κλπ) ως και κρατήσεις από δαπάνες σε βάρος των εν λόγω πόρων. 2) Προσόδους από τα μισθώματα Στρατιωτικών Οικημάτων και από την εν γένει περιουσία του ΤΕΘΑ.

στ. Τόκοι από τη διαχείριση των χρηματικών διαθεσίμων του Ταμείου Αλληλοβοηθείας Στρατού (ΤΑΣ) ή μέρους αυτών, οι οποίοι μπορούν να διατεθούν στον ΕΚΟΕΜΣ ύστερα από πρόταση του ΔΣ του ΤΑΣ, εγκρινόμενη με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εθνικής Αμυνας.

III. Από τον συνδυασμό των ανωτέρω διατάξεων προκύπτουν τα ακόλουθα:

α. Ο θεσμός της κοινωνικής ασφάλισης κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα με γνώμονα την ασφαλιστική κάλυψη όλου του εργαζόμενου πληθυσμού της χώρας και την προστασία του ασφαλιστικού κεφαλαίου. Ο νομοθέτης οφείλει να καθιστά φορείς κύριας και επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης μόνο το κράτος ή νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, θεσπίζοντας την υποχρέωση καταβολής ασφαλιστικών εισφορών είτε από μέρους των μισθωτών, είτε από μέρους του εργοδότη (ΣΤΕ ολ. 5024/1987).

Εχει γίνει δεκτό νομολογιακά ότι η συνταξιοδότηση των δημοσίων υπαλλήλων, αλλά και των στρατιωτικών από το Δημόσιο, διεπόμενη από ιδιαίτερες συνταγματικές διατάξεις (άρθρα 73 παρ.2, 80 παρ.1 και 98 παρ.1 εδ.ε' του Συντάγματος) δεν εμπίπτει στην έννοια της κατά το άρθρο 22 παρ.4 του Συντάγματος κοινωνικής ασφάλισης γενικώς και το Δημόσιο δεν ενεργεί ως Οργανισμός Κοινωνικής Ασφάλισης κατά την παροχή σύνταξης στους υπαλλήλους του, αλλά δυνάμει της σχέσης που το συνδέει με αυτούς και επι τη βάση ειδικού συνταξιοδοτικού καθεστώτος (ΣΤΕ 1970/2002, 1750/1993).

Φορείς κοινωνικής ασφάλισης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 παρ.4 του ν. 2084/1992, είναι όλα τα ασφαλιστικά ταμεία και οργανισμοί που λειτουργούν με τη μορφή νπδδ και υπάγονται στην εποπτεία του ΥΠΚΑ, αλλά και ταμεία, ή κλάδοι ή λογαριασμοί που λειτουργούν με την μορφή νπιδ, αλλά και οι υπηρεσίες και κάθε άλλος φορέας ανεξαρτήτως ονομασίας και νομικής μορφής, που χορηγούν περιοδικές παροχές υπό τύπο συντάξεων, βοηθημάτων, με την προϋπόθεση ότι καταβάλλεται σ'αυτά εργοδοτική εισφορά ή κοινωνικός πόρος. Σύμφωνα με τη θεωρία, φορείς κύριας

Ασφάλισης είναι οι οργανισμοί που ιδρύθηκαν για να χορηγούν τις βασικές παροχές κοινωνικής προστασίας σε ορισμένη κοινότητα ασφαλισμένων, ενώ φορείς επικουρικής Ασφάλισης είναι οι οργανισμοί που έχουν συσταθεί για να βελτιώσουν τη θέση των ασφαλισμένων, συμπληρώνοντας τις βασικές ασφαλιστικές παροχές. Ο τρόπος υπολογισμού των περιοδικών παροχών και βοηθημάτων δεν ασκεί επιρροή στο χαρακτηρισμό των φορέων ως επικουρικών ή μη.

β. Τα Μετοχικά Ταμεία των Ενόπλων Δυνάμεων (Μ.Τ.Σ., Μ.Τ.Ν., και Μ.Τ.Α.) επιδιώκουν την οικονομική ενίσχυση των μετόχων και μερισματούχων αυτών, οι οποίοι δικαιούνται ισοβίου στρατιωτικής συντάξεως από το δημόσιο ταμείο, με την παροχή μερίσματος και λοιπών παροχών από τα έσοδα των Ταμείων, τα οποία προέρχονται από τις εισφορές των μετόχων, την εκμετάλλευση της κινητής και ακίνητης περιουσίας των Ταμείων και από κοινωνικούς πόρους. Κατά τη νομολογία, το απονεμόμενο από τα εν λόγω ταμεία μέρισμα, συνιστά περιοδική παροχή κοινωνικής ασφάλισης (ΣΤΕ 2161/2006).

Τα ανωτέρω Ταμεία, λόγω του επιδιωκόμενου σκοπού τους και των κοινωνικών πόρων που περιέρχονται στα έσοδά τους, αποτελούν φορείς κοινωνικής ασφάλισης και εμπίπτουν στη προστασία της διάταξης του άρθρου 22 παρ.5 του Συντάγματος. (ΑΕΔ 5/2002, ΣΤΕ Πρακτ.Ολ. 240/2006). Ενόψει δε του ότι δεν παρέχουν τη βασική παροχή κοινωνικής προστασίας, που είναι η σύνταξη, αλλά ενισχύουν οικονομικά τους δικαιούχους, δύναται να χαρακτηριστούν ως φορείς επικουρικής ασφάλισης.

γ. Οι ειδικοί κλάδοι οικονομικής ενίσχυσης Μερισματούχων των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΚΟΕΜΣ, ΕΚΟΕΜΠΝ και ΕΚΟΕΜΠΑ) δεν αποτελούν όμως φορείς κοινωνικής ασφάλισης, διότι το κεφάλαιό τους αποτελείται μόνο από εισφορές των δικαιούχων τους και δεν καταβάλλονται σ'αυτούς εργοδοτικές εισφορές ή κοινωνικοί πόροι.

Έχει γίνει δεκτό με την υπ'ριθμ.674/1997 Γνωμοδότηση του Γ' Τμ. του ΝΣΚ ότι το Κεφάλαιο Πλοηγικής Υπηρεσίας (ΚΠΥ) ως φορέας επικουρικής ασφαλίσεως και ασφαλίσεως προνοίας των διοικητικών υπαλλήλων της Πλοηγικής Υπηρεσίας του ΥΕΝ, δεν αποτελεί φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως, κατά την έννοια των διατάξεων του άρθρου 2 παρ.4 του ν.2084/1992, διότι δεν καταβάλλεται σ'αυτό κοινωνικός πόρος ή εργοδοτική εισφορά, ως έσοδα, προϋποθέσεις οι οποίες αν υφίστανται χαρακτηρίζουν το φορέα, ως φορέα κοινωνικής ασφαλίσεως.

δ. Η επίμαχη ρύθμιση της διάταξης του άρθρου 44 παρ.13 του ν.3986/2011, για την μηνιαία ειδική εισφορά των συνταξιούχων των φορέων επικουρικής ασφάλισης υπαγορεύεται από λόγους δημοσίου συμφέροντος, καθόσον, όπως ρητά αναφέρεται στο νόμο και στην εισηγητική έκθεση αυτού, σκοπός της είναι η αντιμετώπιση και κάλυψη των ελλειμμάτων φορέων και κλάδων επικουρικής σύνταξης, και η εξασφάλιση της βιωσιμότητας των ασφαλιστικών ταμείων για την απρόσκοπτη καταβολή των συντάξεων και λοιπών παροχών αυτών.

Ενόψει των ανωτέρω, τα Μετοχικά Ταμεία των Ενόπλων Δυνάμεων, ως φορείς επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση. Εξάλλου, η όποια επιβάρυνση των μερισματούχων από την επιβολή της εν λόγω ειδικής εισφοράς, αντισταθμίζεται με το μελλοντικό δικαίωμα κάλυψης των ελλειμμάτων των Μετοχικών Ταμείων από τον Λογαριασμό αυτό του Α.Κ.Α.ΓΕ..

IV. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, κατά την ομόφωνη γνώμη του Ε' Τμήματος του Ν.Σ.Κ., στο τεθέν ερώτημα της ανωτέρω υπηρεσίας αρμόζει η ακόλουθη απάντηση:

Τα Μετοχικά Ταμεία των Ενόπλων Δυνάμεων ως εκ του επιδιωκόμενου σκοπού τους και των κοινωνικών πόρων που περιέχονται στα έσοδά τους, αποτελούν φορείς επικουρικής κοινωνικής ασφάλισης και υπόκεινται στην ρύθμιση της διάταξης του άρθρου 44 παρ.13 του ν.3986/2011. Οι ειδικοί κλάδοι οικονομικής ενίσχυσης Μερισματούχων των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΚΟΕΜΣ, ΕΚΟΕΜΠΝ και ΕΚΟΕΜΑ) όμως, δεν υπάγονται στην ανωτέρω ρύθμιση διότι δεν αποτελούν φορείς κοινωνικής ασφάλισης, αφού το κεφάλαιό τους αποτελείται μόνο από εισφορές των δικαιούχων τους και δεν καταβάλλονται σ'αυτούς εργοδοτικές εισφορές ή κοινωνικοί πόροι.

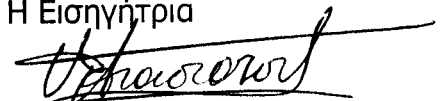
ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 28 -6- 2012

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΟΝΤΟΛΑΙΜΟΣ
ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΝΑΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ.